

9.SINIF COĞRAFYA

3.ÜNİTE:

İKLİM TÜRLERİ

İklim Tipi	Görüldüğü Yerler	Özellikleri
Ekvatorial iklim	Amazon Havzası, Kongo Havzası, Endonezya	Yıl boyu sıcak ve yağışlı, nem oranı yüksek, bitki örtüsü yağmur ormanları.
Savan iklimi	Afrika'nın iç kesimleri, Brezilya, Hindistan	Yazları yağışlı, kışları kurak, bitki örtüsü savan.
Muson iklimi	Güney ve Güneydoğu Asya	Yazın bol yağış, kışın kurak, bitki örtüsü gür ormanlar.
Çöl iklimi	Sahra, Arap Yarımadası, Avustralya içleri	Yıl boyu sıcak, yağış çok az, bitki örtüsü kaktüs ve çalılıklar.
Akdeniz iklimi	Akdeniz çevresi, Kaliforniya, Şili, Güney Avustralya	Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı, bitki örtüsü maki.
Ilıman Okyanusal	Batı Avrupa, Yeni Zelanda, Şili'nin güneyi	Yıl boyu ılıman sıcaklık ve düzenli yağış, bitki örtüsü orman.
Karasal iklim	Orta Asya, Doğu Avrupa, Kanada içleri	Yazlar sıcak, kışlar soğuk, bitki örtüsü bozkır ve orman.
Tundra iklimi	Kuzey Kanada, Sibirya, Grönland kıyıları	Yazlar serin, kışlar çok soğuk, bitki örtüsü yosun ve liken.
Kutup iklimi	Grönland iç kesimleri, Antarktika	Yıl boyu çok soğuk, yağış az, bitki örtüsü yok.
Dağ iklimi	Himalayalar, Alpler, And Dağları	Yükseklik arttıkça sıcaklık düşer, yağış artar, bitki örtüsü dağ çayırları.

SICAK İKLİMLER

EKVATORAL
SAVAN
MUSON
ÇÖL

YERYÜZÜNDEKİ İKLİMLER

SOĞUK İKLİMLER

TUNDRA
KUTUP

ILIMAN İKLİMLER

AKDENİZ
ILIMAN OKYANUSAL
STEP
SERT KARASAL

SICAK İKLİMLER

EKVATORAL: Ekvator çevresinde görülür , yıl boyu sıcak ve nemlidir.

SAVAN: Tropikal kuşakta görülür, yazları yağışlıdır, kışları kuraktır.

MUSON:Dönenceler çevresinde görülür, çok sıcak ve kuraktır.

ÇÖL: Güney Asya'da görülür, yaz yağışları ve kış kuraklığıyla karakterizedir.

SICAK İKLİMLER

EKVATORAL: Ekvator çevresinde görülür , yıl boyu sıcak ve nemlidir.

Yıllık sıcaklık ortalaması 25 C civarı olup, günlük sıcaklık farkı 2-3 C'yi geçmez.

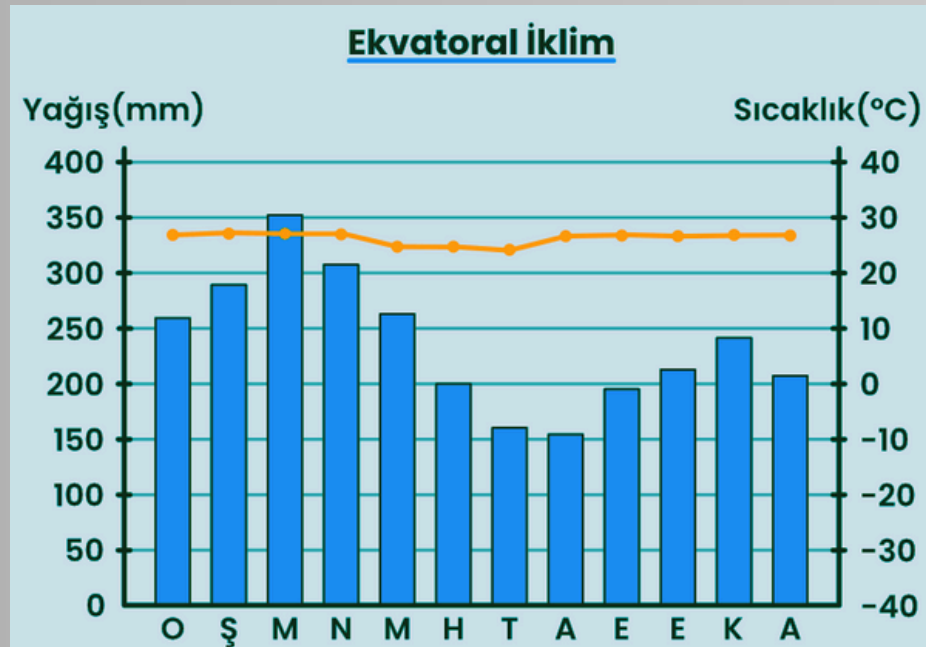
Bu nedenle kayalarda kimyasal çözülme fazla , fiziksel çözülme azdır.

-Yıllık yağış miktarı 2000mm'nin üstünde olup , genellikle konveksiyonel yağışlar görülür.

-Bitki örtüsü ; geniş yapraklı ve yıl boyunca yaprağını dökmeyen ağaçlardan oluşan tropikal yağmur ormanlarıdır. Bitki ve hayvan çeşitliliğinin en fazla olduğu iklim bölgesidir.

-Laterit topraklar yaygındır. Yağışın fazla olması , mineral ve humusun topraktan uzaklaşmasına neden olur. Demir oksit bakımından zengin laterit kırmızı renktedir.

KONVEKSİYONEL YAĞIŞ
ISINARAK YÜKSELEN HAVANIN
SOĞUMASIYLA MEYDANA GELİR.

SICAK İKLİMLER

SAVAN: Her iki yarım kürede 10-20 enlemleri arasında yer alan Güney Amerika ile Orta ve Güney Afrika'da görülür. Sudan, Çad, Nijerya, Mali, Brezilya , Kolombiya, Peru, ve Bolivya'da görülür.

Sıcaklık, güneş ışınlarının dik gelmesine bağlı olarak iki kez artar.

-Yıllık sıcaklık ortalaması 20 C'nin üzerinde olup, yıllık sıcaklık farkları 8-10 C'yi geçmez.

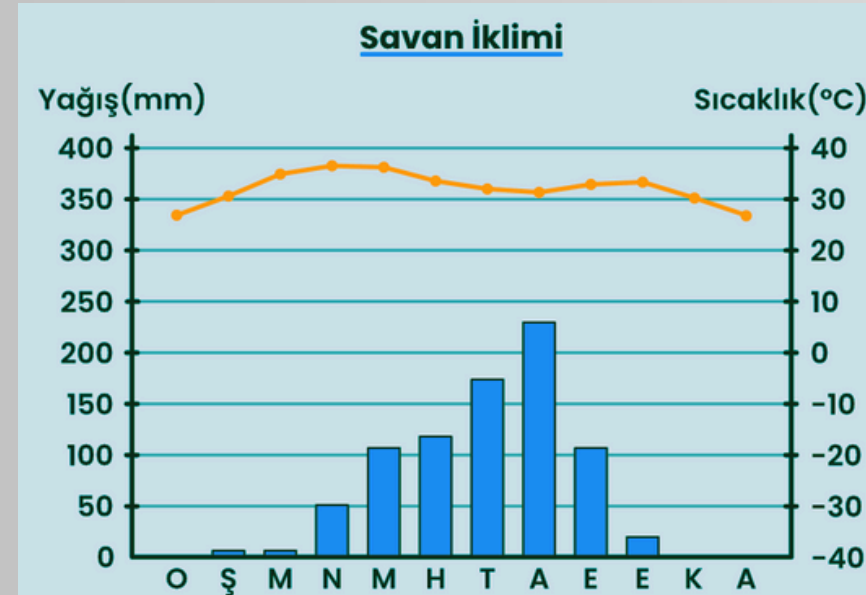
-Yaz mevsimi yağışlı, kış mevsimi kuraktır.

Yazları yağışlı , tropikal iklim olarak da bilinir.

-Yıllık yağış miktarı 1000-1500mm arasında olup , yağışlar konveksiyonel kökenlidir.

-Bitki örtüsü yağışlı dönemde yeşeren uzun boylu otlardan oluşan savanlardır.

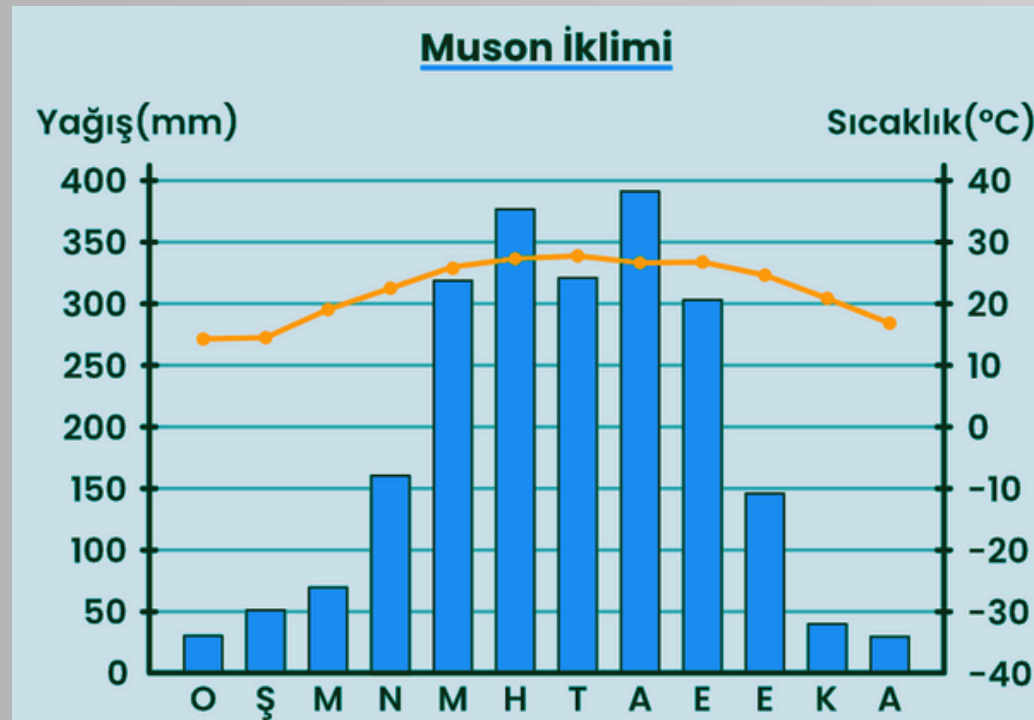
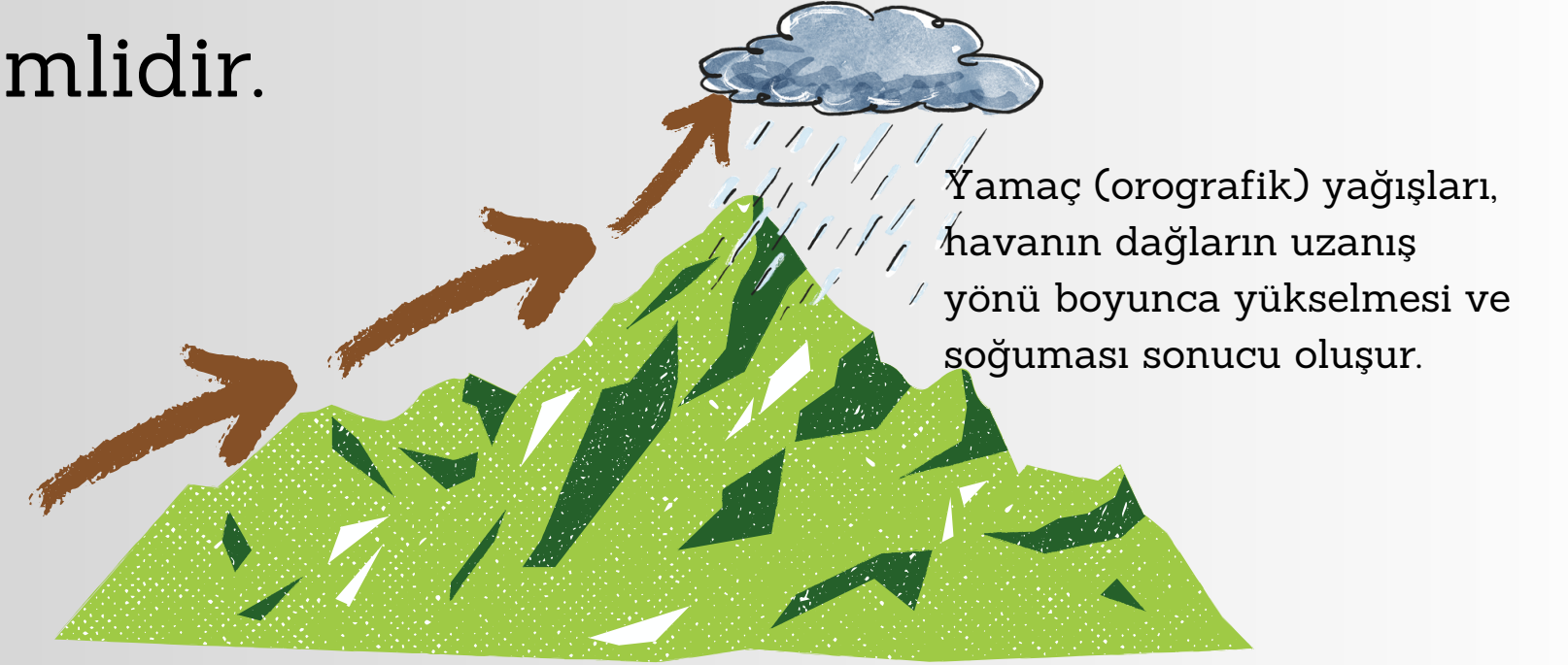
-Savanlar arasında kuraklığa dayanıklı seyrek ağaç topluluklarına ve akarsu boylarında galeri ormanlarına rastlanır.

SICAK İKLİMLER

MUSON: Başlıca görüldüğü yerler Güney, Doğu ve Güneydoğu Asya. Bu iklim tipinin oluşumunda muson rüzgarları çok önemlidir.

- Bitki örtüsü kışın yaprak döken geniş yapraklı ağaçlardan oluşan muson ormanlarıdır.
- Yağışın azaldığı alanlarda savanlarda vardır.
- Dünyanın en fazla yağış alan yerleri muson iklim bölgesinde yer almaktadır.
- Yağışlar daha çok orografik yağışlardır.
- Yıllık sıcaklık ortalaması 15-20 , yıllık sıcaklık farkı ise 10-15 C'dir.
- Yıllık yağış miktarı 2000mm civarı
- Yağışlar muson rüzgarları etkisiyle yazın artar..

SICAK İKLİMLER

ÇÖL: Dönenceler çevresi ile orta kuşaktaki karaların iç kesimlerinde etkilidir. 30 derece enlemlerinde DYB şartlarına bağlı olarak tropikal çöller, orta karaların iç kesimlerinde ise denizden uzaklığa bağlı karasal çöller oluşmuştur.

-Bitki örtüsü kurakçıl ot ve kaktüs gibi dikenli bitkilerdir.

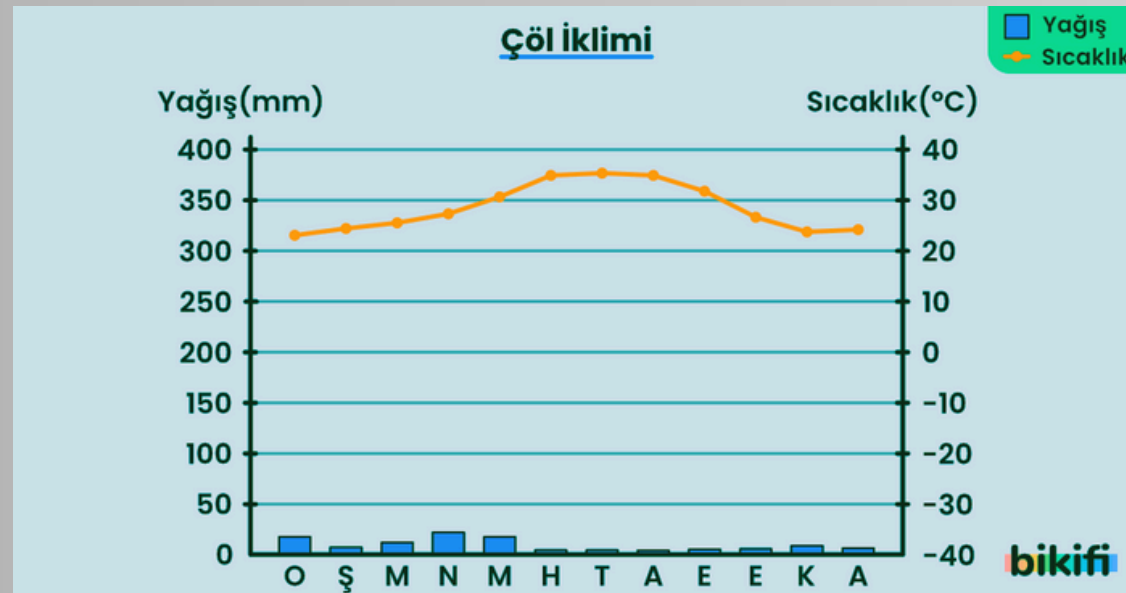
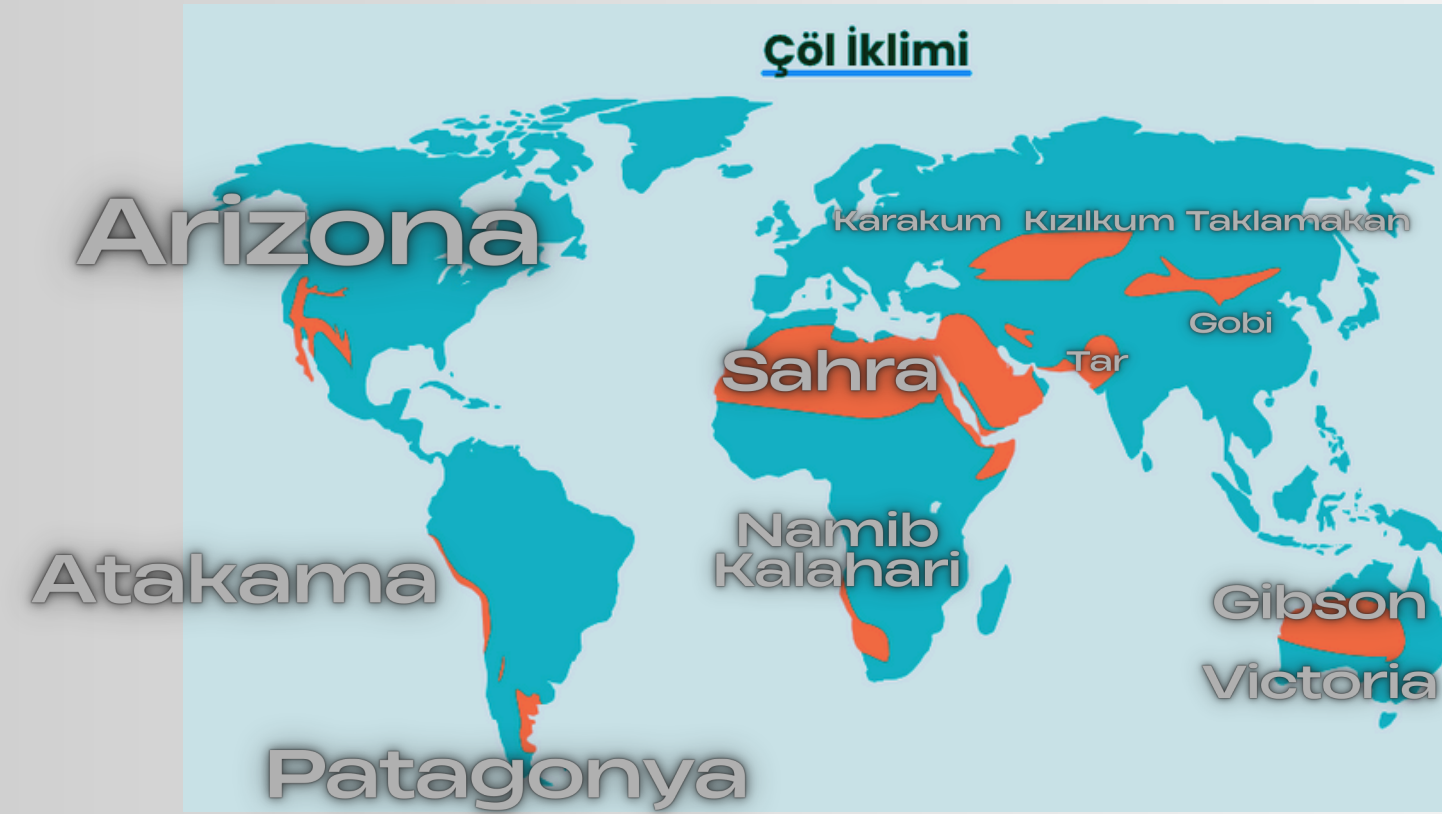
Sıcaklık ortalaması 30 C civarı

Çöllerde nem az bu nedenle gece gündüz arası sıcaklık farkları çok yüksek

Buna bağlı kayalarda fiziksel çözülme fazla

Yıllık yağış miktarı 200mm'nin altında yağışlar düzensiz

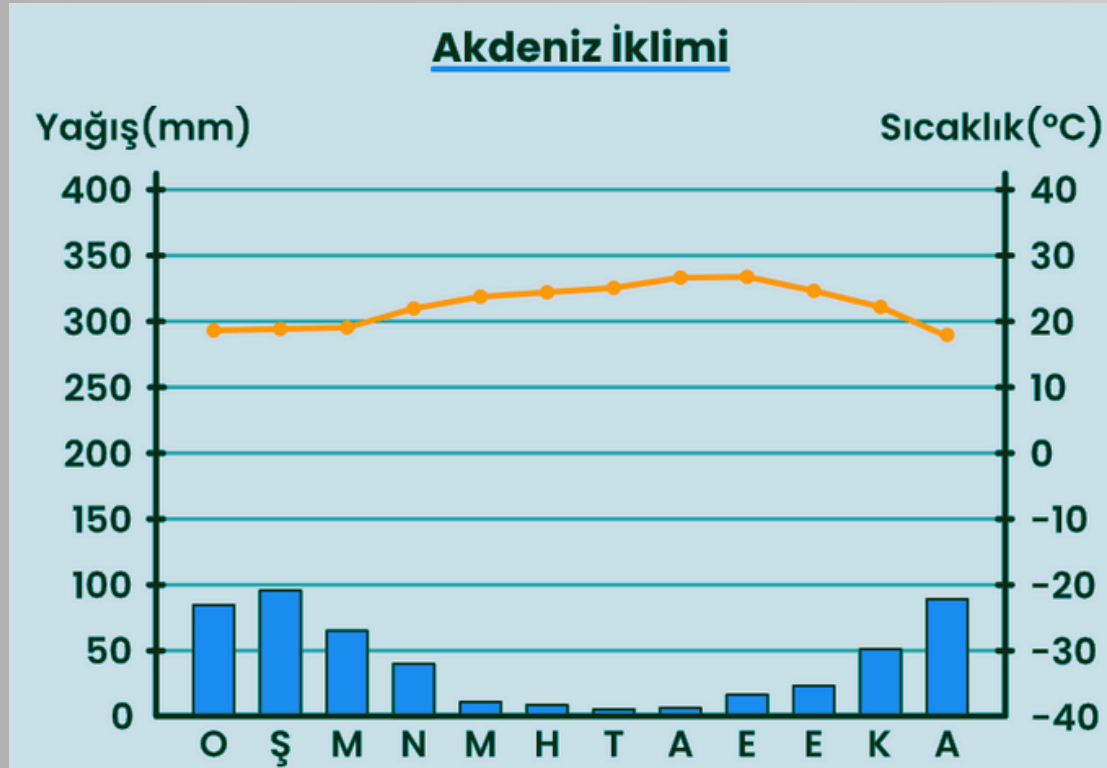
Genellikle konveksiyonel yağışlar var

ILIMAN İKLİMLER

AKDENİZ: Genel olarak 30-40 enlemlerinde görülür. Akdeniz ve çevresi ,Kaliforniya (ABD) kıyıları ve Orta Şili , KAP bölgesi Avusturalya'nın Güney ve Güneybatısı , Türkiye'de Doğu ve Batı Karadeniz kıyıları

- Yazlar sıcak ve kurak kışlar ılık ve yağışlı
- Yıllık sıcaklık ortalaması 15-20 C
- Kış yağışları cephesel kökenli , yağmur şeklinde
- Doğal bitki örtüsü kızılçam ve maki
- Kırmızı renkli Akdeniz toprakları (terra-rossa)

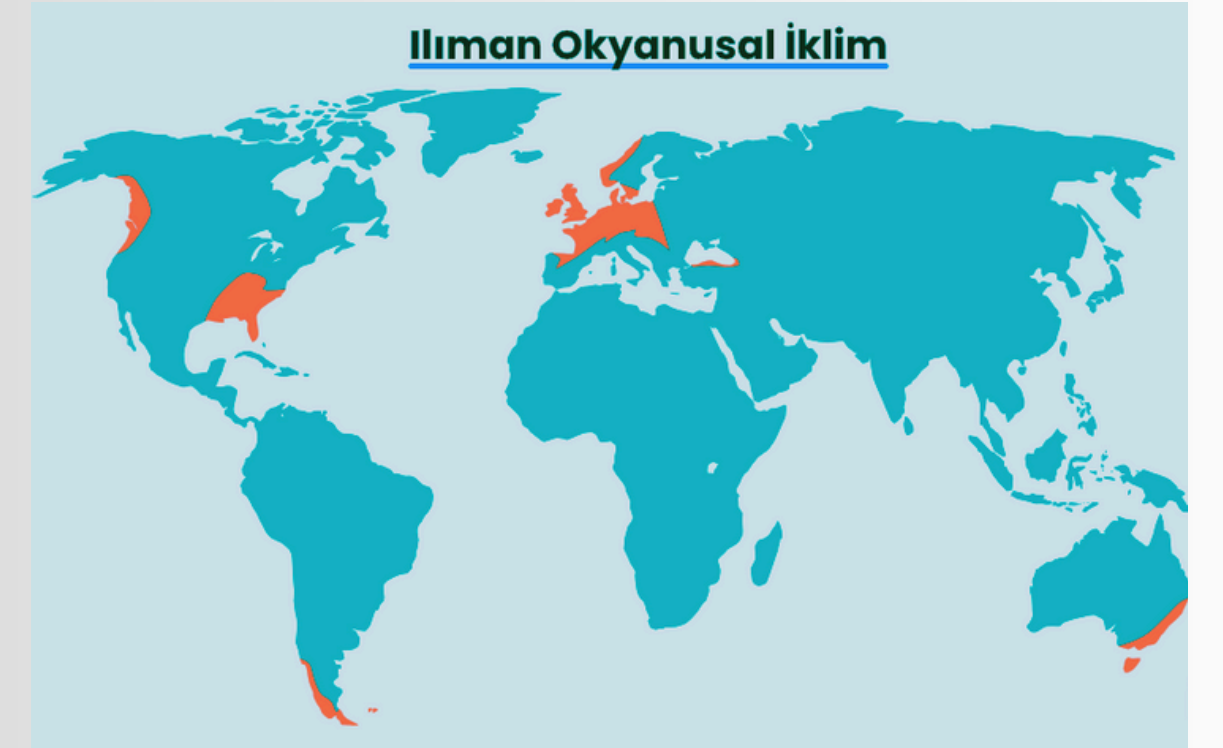
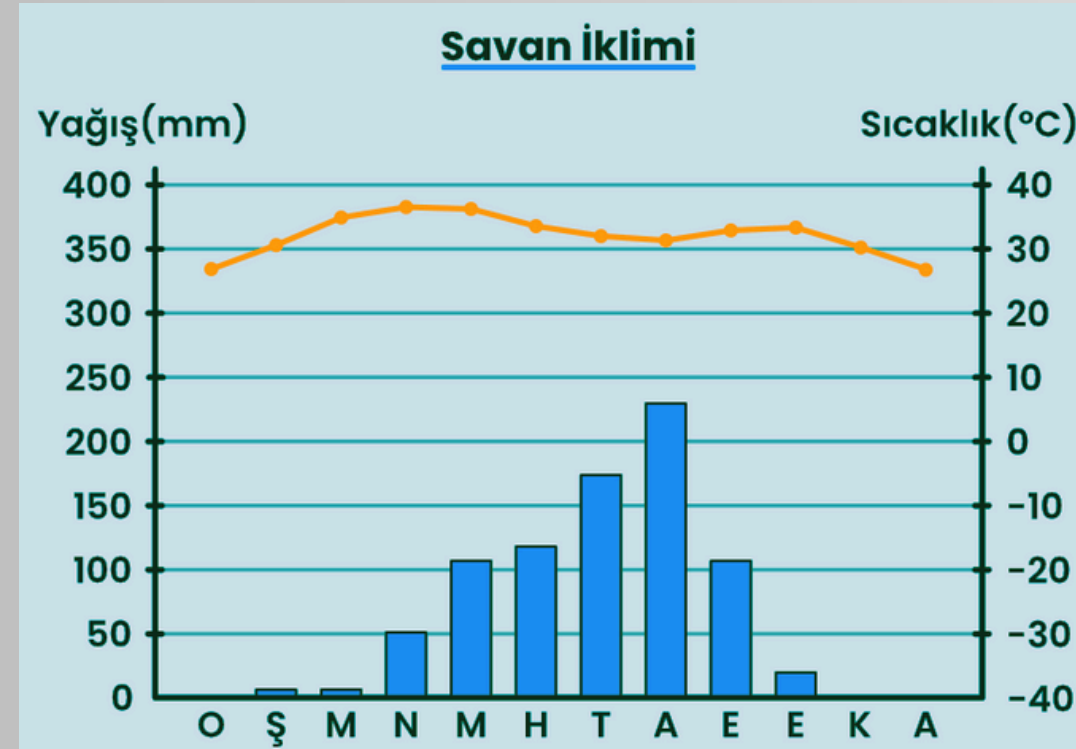

ILIMAN İKLİMLER

ILIMAN OKYANUSAL: 40-60 enlemlerinde görülür. Batı Avrupa, Kuzey Amerika'nın Batısı , Şili'nin güney kıyıları, Avusturalya'nın doğusu , Yeni Zelenda Türkiye'de Doğu ve Batı Karadeniz kıyılarında görülür.

Ilıman okyanusal iklimin oluşmasında Batı rüzgarları ile sıcak su akıntılarının etkisi fazladır.

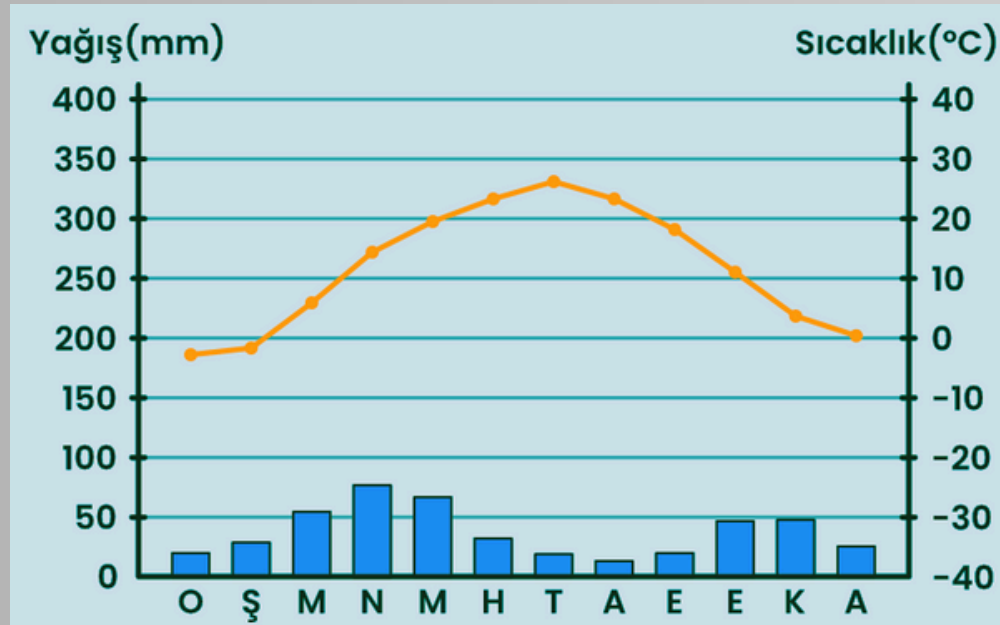
- Yazları serin, kışları ılık geçer.
- Yıllık yağış 1000mm civarı
- Doğal bitki örtüsü hem geniş hem de iğne yapraklı ağaç türlerinden oluşan karma ormanlardır.
- Kahverengi orman toprakları yaygındır.

ILIMAN İKLİMLER

STEP İKLİMİ: Orta kuşak karaların iç kesimlerinde görülür. Türkiye’de İç , Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görülür.

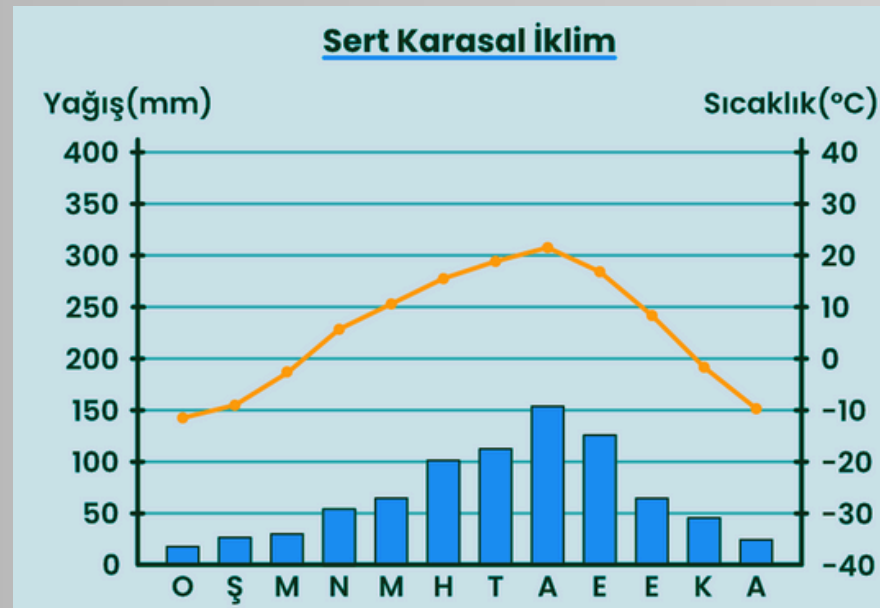
- Kış mevsimi soğuk ve karlı geçer.
- Yıllık yağış 250-400mm
- Yağışlar konveksiyonel kökenli
- Bitki örtüsü bozkır
- Kestane ve kahverengi step toprakları yaygın

ILIMAN İKLİMLER

SERT KARASAL: Orta kuşak karalarında deniz etkisinden uzak iç kısımlarında ve yüksek dağlık alanlarda görülür. Kanada, İskandinav Yarımadası , Rusya'nın Sibirya bölgesi. Türkiye'de Doğu Anadolu'nun yüksek kesimlerinde , Erzurum - Kars ve Ardahan platolarında etkili.

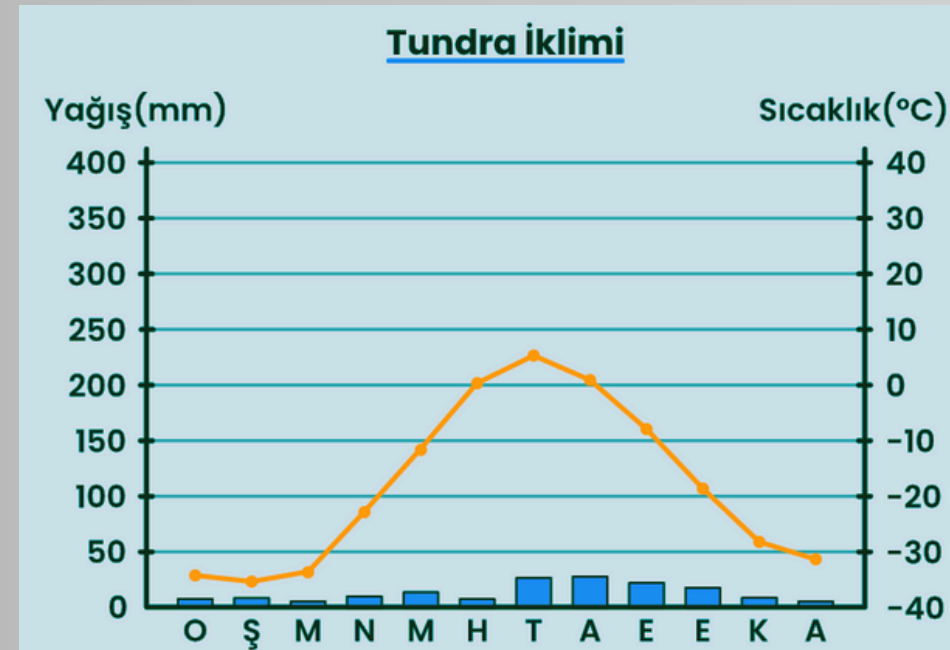
- Kış mevsimi soğuk ve karlı geçer.
- Yıllık yağış 250-400mm
- Yağışlar konveksiyonel kökenli
- Bitki örtüsü bozkır
- Kestane ve kahverengi step toprakları yaygın

SOĞUK İKLİMLER

TUNDRA : KYK'de 60 paraleli ile kutup ikliminin yayılış alanı arasındaki bölgelerde görülür. Kutup altı iklimi de denir. -İskandinavya Yarımadası -Sibirya ve Kanada'nın kuzeyi , Grönland Adası kıyıları

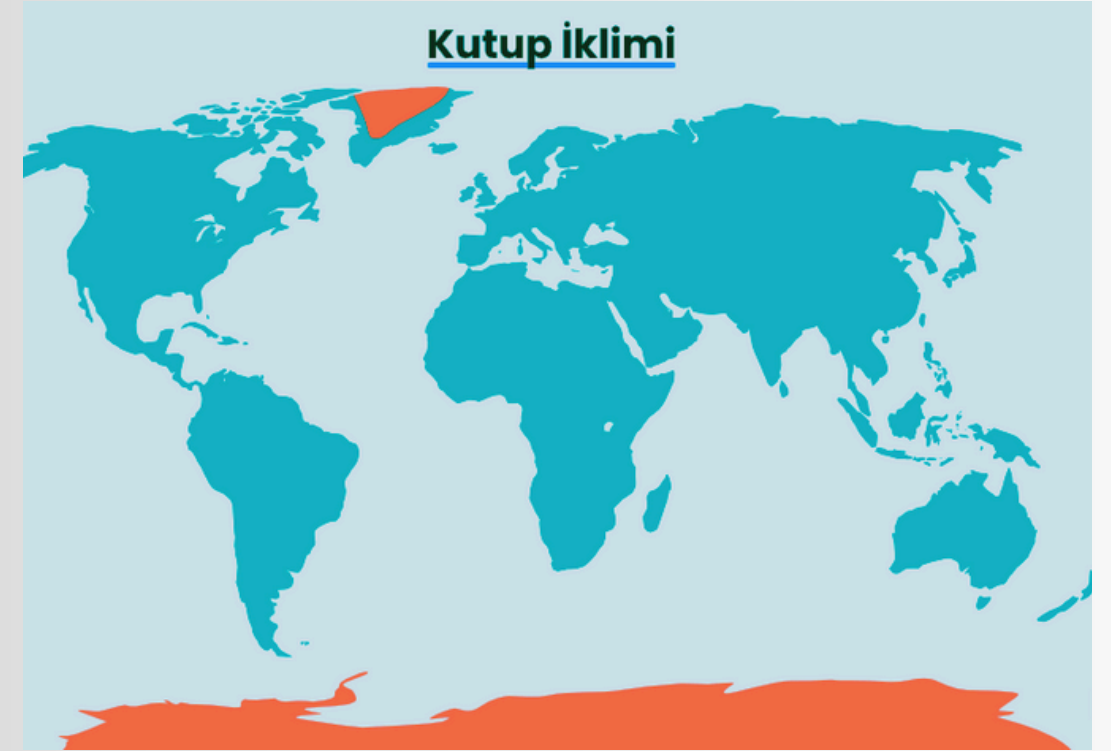
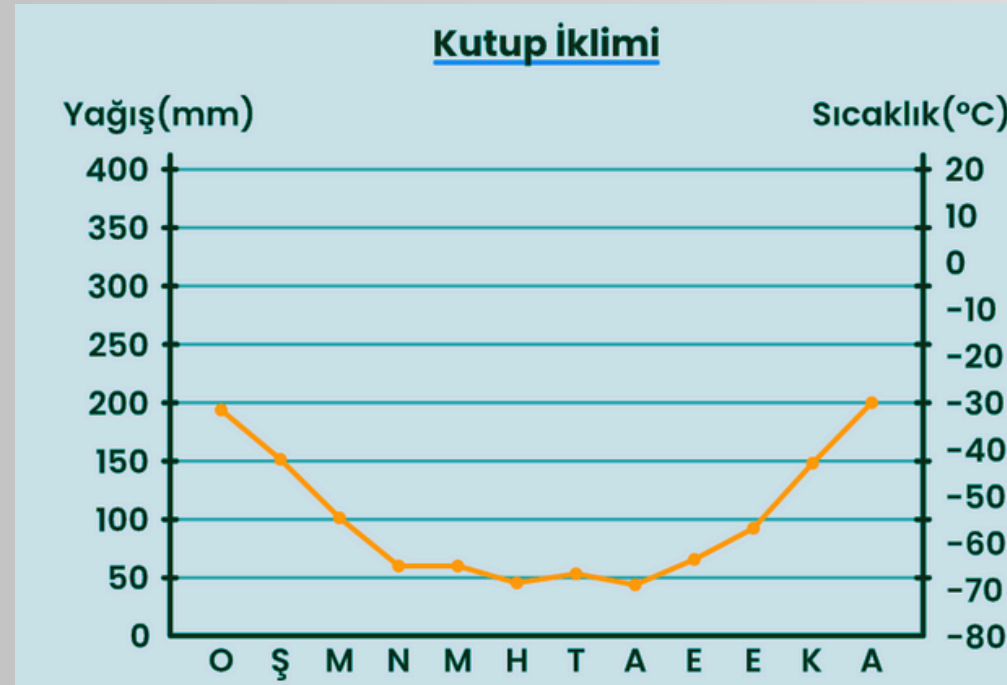
- Toprak yılın büyük bölümünde donuk
- Doğal bitki örtüsü tundra adı verilen otlar
- Düşük sıcaklık dolayısıyla ağaç yok
- Yıllık sıcaklık ortalaması 0 derecenin altındadır

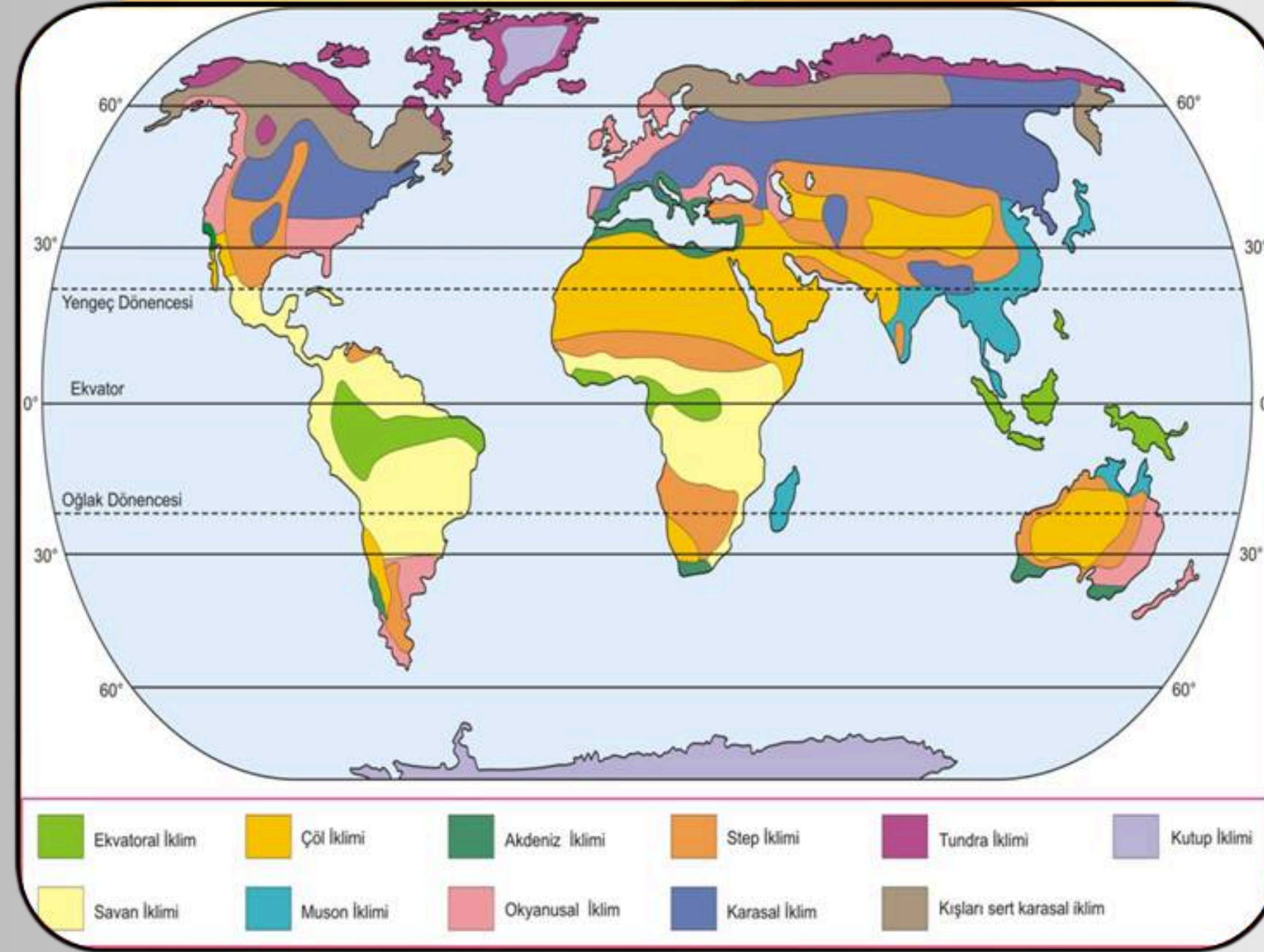
SOĞUK İKLİMLER

- **KUTUP İKLİMİ:** Kuzey Kutbu çevresinde Grönland Adasının iç kısımlarında ve Antarktika'da etkilidir.

- 70° enlemlerinden 90° enlemine (Kutup noktası) kadar görülür.
- Mevsim yoktur, yıl boyu soğuk ve kuraktır.
- Sıcaklık yıl boyunca 0°C'nin altındadır.
- Yıllık ortalama sıcaklık -30°C civarındadır.
- En düşük sıcaklık kutup gecesinin sonunda görülür. (Kuzey Kutbu'nda 21 Mart'ta, Güney Kutbu'nda ise 23 Eylül'de)
- Termik yüksek basıncın etkisiyle yağış miktarı düşüktür.
- Ortalama yağış 200 mm'nin altındadır.
- İnsan yerleşmelerine rastlanmaz.
- Soğuk çöllerdir. Toprak ve bitki örtüsü yoktur. Mevcut toprağın yüzeyi sürekli ve tamamen buz ile kaplıdır.

Büyük İklim Bölgeleri

BOSS COĞRAFYA

